

1 WSTĘP

Ekspertyza przyrodnicza gatunków ptaków na potrzeby projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański PLB300004 realizowana jest zgodnie z umową nr WOF 262.41.2013 zawartą w dniu 6 czerwca 2013 r. Wykonanie ekspertyzy przyrodniczej jest finansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w ramach zadania pn. „Inwentaryzacje przyrodnicze, monitoring oraz działania ochronne w rezerwatach przyrody i na obszarach Natura 2000”.

Obszar Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański PLB300004 został zakwalifikowany jako ostoja ptaków o randze europejskiej, a następnie zgłoszony do sieci Natura 2000 na podstawie publikowanych i niepublikowanych materiałów pochodzących z przełomu lat 1980-1990. W momencie tworzenia sieci Natura 2000 zasoby jakościowe i ilościowe ornitofauny tej ostoi charakteryzowały się znacznie mniejszą jakością. Jedynym gatunkiem, dla ochrony którego wyznaczono omawianą ostoję, był błotniak zbożowy *Circus cyaneus*.

W latach 2008 - 2009 r. dla obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański PLB300004 sporządzany był projekt planu ochrony, na potrzeby którego wykonano szczegółową inwentaryzację przyrodniczą. W ramach wykonanych prac w granicach ostoi nie stwierdzono występowania błotniaka zbożowego *Circus cyaneus*. Sytuacji tej nie należało wówczas wiązać z chwilowym brakiem przedmiotu ochrony lub też pogorszeniem warunków siedliska gatunku będącego przedmiotem ochrony, ale najprawdopodobniej zupełnym jego brakiem w momencie zgłoszenia ostoi do sieci Natura 2000.

W trakcie wykonywania inwentaryzacji przyrodniczej w latach 2008 - 2009 zaobserwowano spadek lub całkowite wycofanie się z tego terenu licznej grupy ptaków, w tym niegdyś licznie tu gniazdujących ptaków siewkowych (kulika wielkiego, rycyka, kszczyka, czajki), przez co walory ornitologiczne ostoi uległy znacznemu obniżeniu. Występujące w granicach ostoi gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz regularnie migrujące gatunki ptaków spoza Załącznika I występowały w niewielkich liczebnościach. Powodem takiego stanu rzeczy były głębokie przemiany środowiska ostoi, w tym znaczne obniżenie poziomu wód gruntowych i przesuszenie łąk.

Jedynym gatunkiem, którego liczebność znajdowała się na pograniczu wartości kwalifikującej obszar do sieci Natura 2000 była siewka złota *Pluvialis apricaria*, ale występowanie tego gatunku ograniczone było wówczas jedynie do obserwacji z 2008 r. Dodatkowo, występowała ona na niewielkiej powierzchni ostoi (2 672,8 ha, co stanowiło wówczas 11,4% powierzchni ostoi).

W wyniku dwuletnich badań ostoi Wielki Łęg Obrzański zespół autorski przygotowujący plan ochrony dla tej ostoi złożył wniosek o podjęcie działań celem likwidacji tego obszaru Natura 2000.

W momencie przygotowywania planu ochrony dla tej ostoi kryterium BirdLife International (B1 - koncentracje ptaków o znaczeniu regionalnym) dla siewki złotej

wynosiło 8 000 os. Jednocześnie istniały dane o tym gatunku tylko z 2 sezonów wiosennych (lata 2008-2009). Wartość ta w późniejszym czasie została obniżona do 7 500 os. (Wilk, et al. 2010, Sikora et al. 2011). Zebrane dane z lat 2008-2011 wskazują, że ten próg liczebności siewki złotej w granicach obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański może być regularnie przekraczany w latach z korzystnymi warunkami hydrologicznymi i należy ją uznać za przedmiot ochrony tego obszaru.

Zmienił się także status kulika wielkiego. Został on uznany przez IUCN za gatunek zagrożony globalnie (z kategorią NT) (IUCN 2008, Wilk et al. 2010). Zmiana ta poskutkowała zastosowaniem dla niego kryterium C1 (obszar jest miejscem regularnego występowania co najmniej 1% populacji krajowej gatunku zagrożonego w skali globalnej).

Obecnie zgodnie z obowiązującym SDF przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański jest siewka złota i kulik wielki.

2 ZASOBY GATUNKÓW PTAKÓW W OBSZARZE

2.1 Metody pracy

Dane o liczebności i rozmieszczeniu ptaków lęgowych przedstawione w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z lat 2008-2009 i zostały zebrane w ramach systematycznych, intensywnych prac inwentaryzacyjnych prowadzonych na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański. Większość gatunków siedlisk otwartych kontrolowano w 2008 r., natomiast w 2009 r. skupiono się na inwentaryzacji ptaków związanych z lasami oraz derkacza. Badania prowadzone były przez zespół dwuosobowy. Wyniki badań uzupełniono o niepublikowane dane (dotyczące głównie okresu wędrówki wiosennej) pochodzące z lat 2010-2011 zebrane głównie przez Pawła Sierackiego (Wylegała et al. – w przygot.). Ponadto w roku 2013 wykonano kontrole terenowe w celu określenia wielkości populacji lęgowej kulika wielkiego (P. Wylegała).

W latach 2008-2009 inwentaryzację wykonano stosując uproszczoną metodę kartograficzną, polegającą na trzykrotnej w ciągu sezonu lęgowego penetracji całego obszaru i notowaniu stanowisk ptaków na mapach lub ortofotomapach. Fragmenty najbardziej atrakcyjne dla ptaków, np. zalane i podtopione łąki kontrolowano częściej, nawet 5-8 razy w sezonie.

Podczas inwentaryzacji ptaków wodno-błotnych posługiwano się wytycznymi z pracy Borowiec et al. (1981). Dla zwiększenia wykrywalności chruścieli *Rallidae* i perkozka *Tachybaptus ruficollis* stosowano stymulację głosową. W lipcu 2008 r. wykonano pełną inwentaryzację gniazd bociana białego w granicach ostoi oraz w miejscowościach leżących w jej pobliżu.

W pracach inwentaryzacyjnych pomagały także następujące osoby: Anna Grebieniow, Adam Kasprzak, Zuzanna Rosin, Paweł Sieracki i Andrzej Wąsik.

W niniejszym opracowaniu wykorzystano także dane z lat 2010-2011 opublikowane w Wielkopolskim Raporcie Ornitologicznym nr 3. Podsumowanie roku 2011

(Żurawlew & Radziszewski 2013) oraz własne niepublikowane wyniki inwentaryzacji kulika wielkiego w 2013 r.

2.2 Charakterystyka awifauny

Listę wszystkich gatunków ptaków stwierdzonych aktualnie w obszarze Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański przedstawiono w tabeli 1 (dane pozyskane w ramach prac nad planem ochrony uzupełnione o dane z lat 2010-2011 i 2013 z dostosowaniem do nowych granic obszaru Natura 2000). Gatunki ptaków przedstawiono w obowiązującym obecnie porządku systematycznym (www.komisjafaunistyczna.pl).

W sumie w obszarze Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański odnotowano co najmniej 127 gatunków ptaków w tym 89 należy do lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych. Stwierdzono 23 gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

Z danych zebranych w latach 2008-2011 wynika, że obszar Natura 2000 „Wielki Łęg Obrzański” jest ważną ostoją ptaków związanych ze środowiskami wodno-błotnymi, głównie zalewowymi łąkami. Jest to jedna z 3 ważnych ostoi kulika wielkiego w zachodniej Polsce (obok doliny Noteci i Warty). Ponadto jest to ważne regionalne lęgowisko innych gatunków związanych z podmokłymi łąkami – gniazdują tu m.in.: cyranka (8-9 par), płaskonos (2 pary), bocian biały (23-24 pary), żuraw (10-11 par), czajka (10-50 par), kszyszek (3-16 par), krwawodziób (1-4 pary), rzyk (1-2 pary). Taki bogaty zestaw lęgowych ptaków siewkowych i „łankowych” kaczek spotykany jest już w zachodniej Polsce rzadko i ogranicza się w zasadzie do dużych dolin rzecznych.

W latach mokrych przy wysokim stanie wody w dolinie obszar ten, a zwłaszcza łąki w rejonie Przemętu i Terespoła, pełnią ważną rolę dla ptaków w okresie wędrówki wiosennej. W 2008 i 2011 r. na zalanych łąkach obserwowano znaczne w skali regionu koncentracje ptaków wodno-błotnych: płaskonos (300 os.), rożeniec (140 os.), świstun (1000 os.), gęś zbożowa (1400 os.), gęś białoczelna (9000 os.), żuraw (215 os.), siewka złota (8 500-10 000 os.), czajka (1600 os.), batalion (630 os.), łączak (200-250 os.). W przypadku siewki złotej jest to jedno z czterech najważniejszych miejsc koncentracji w okresie migracji wiosennej w Polsce (Wilk et al. 2010).

Tab. 1. Liczebność oraz status ochronny gatunków ptaków stwierdzonych w latach 2008-2011 w obszarze Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański (pogrubioną czcionką zaznaczono gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej)

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status	Liczebność		Ochrona gatunkowa	CLZGiZ	Zał. I DP	Konwencja	
				Okres lęgowy	Okres polęgowy				Berneńska	Bońska
1	Łabędź niemy	<i>Cyngus olor</i>	L, P	1p	82i	OS				II
2	Gęś zbożowa	<i>Anser fabalis</i>	P		1400i	Ł				II
3	Gęś białoczelna	<i>Anser albifrons</i>	P		9000i	Ł				II
4	Gęgawa	<i>Anser anser</i>	L, P	3-4p	46i	Ł				II
5	Ohar	<i>Tadorna tadorna</i>	Z		2i	OS	LC		•	II
6	Świstun	<i>Anas penelope</i>	P		1000i	OS	CR			II
7	Krakwa	<i>Anas strepera</i>	L, P	1p	10i	OS				II
8	Cyraneczka	<i>Anas crecca</i>	L, P	2p	140i	Ł				II
9	Krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	L, P	+	>300i	Ł				II
10	Rożeniec	<i>Anas acuta</i>	P		140i	OS	EN			II
11	Cyranka	<i>Anas querquedula</i>	L, P	8-9p	180i	OS				II
12	Płaskonos	<i>Anas clypeata</i>	L, P	2p	300i	OS				II
13	Kuropatwa	<i>Perdix perdix</i>	L	+		Ł				
14	Przepiórka	<i>Coturnix coturnix</i>	L	8-9m		OS	DD			II
15	Bażant	<i>Phasianus colchicus</i>	L	+		Ł				
16	Perkoz	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	L, P	3-4p	+	OS			•	
17	Bąk	<i>Botaurus stellaris</i>	L	1-2m		OS	LC	•	•	II
18	Czapla biała	<i>Egretta alba</i>	Z		3i	OS		•	•	
19	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	P		>10i	OCz				
20	Bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>	L, P	23-24p	36i	OS		•	•	II
21	Trzmielojad	<i>Pernis apivorus</i>	P		+	OS		•	•	II
22	Kania czarna	<i>Milvus migrans</i>	ŻER, P		12i	OS, OSS	NT	•	•	II
23	Kania ruda	<i>Milvus milvus</i>	ŻER, P		8i	OS, OSS	NT	•	•	II
24	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	ŻER, P		2i	OS, OSS	LC	•	•	I/II
25	Blotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	L, P	1p	+	OS		•	•	II

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status	Liczebność		Ochrona gatunkowa	CLZGiZ	Zał. I DP	Konwencja	
				Okres lęgowy	Okres poławowy				Berneńska	Bońska
26	Błotniak zbożowy	<i>Circus cyaneus</i>	P		2i	OS	VU	•	•	II
27	Błotniak łąkowy	<i>Circus pygargus</i>	L, P	0-1p	+	OS		•	•	II
28	Jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>	P		+	OS			•	II
29	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	P		+	OS			•	II
30	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	L, P	1-3p	+	OS			•	II
31	Myszołów włochaty	<i>Buteo lagopus</i>	P		>3i	OS			•	II
32	Kobuz	<i>Falco subbuteo</i>	P		+	OS			•	II
33	Pustułka	<i>Falco tinnunculus</i>	L, P	5-6p	+	OS			•	II
34	Sokół wędrowny	<i>Falco peregrinus</i>	Z		1i	OS, OSS	CR	•	•	II
35	Wodnik	<i>Rallus aquaticus</i>	L	3-4p		OS				
36	Kropiatka	<i>Porzana porzana</i>	L	2-7p		OS	DD	•	•	II
37	Derkacz	<i>Crex crex</i>	L	7-8m		OS	DD	•	•	II
38	Kokoszka	<i>Gallinula chloropus</i>	L	1p		OS				
39	Łyska	<i>Fulica atra</i>	L, P	1-10p	>50i	Ł				
40	Żuraw	<i>Grus grus</i>	L, P	10-11p	215i	OS		•	•	II
41	Siewka złota	<i>Pluvialis apricaria</i>	P		8500-10000i	OS	EXP	•		II
42	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	L, P	10-50p	1600i	OS				II
43	Batalion	<i>Philomachus pugnax</i>	P		630i	OS	EN			II
44	Kszyk	<i>Gallinago gallinago</i>	L, P	3-16p	>50i	OS				II
45	Dubelt	<i>Gallinago media</i>	Z		1i	OS		•	•	II
46	Słonka	<i>Scolopax rusticola</i>	P		+	OS	DD			II
47	Rycyk	<i>Limosa limosa</i>	L, P	1-2p	+	OS				II
48	Kulik wielki	<i>Numenius arquata</i>	L, P	4-8p	+	OS	VU			II
49	Brodziec śniady	<i>Tringa erythropus</i>	P		>6i	OS				II
50	Krwawodziób	<i>Tringa totanus</i>	L, P	1-4p	+	OS				II
51	Kwokacz	<i>Tringa nebularia</i>	P		>3i	OS				II
52	Samotnik	<i>Tringa ochropus</i>	P		>2i	OS			•	II

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status	Liczebność		Ochrona gatunkowa	CLZGiZ	Zał. I DP	Konwencja	
				Okres lęgowy	Okres poławowy				Berneńska	Bońska
53	Łęczak	<i>Tringa glareola</i>	P		200-250i	OS	CR	•	•	II
54	Mewa czarnogłowa	<i>Larus melanocephalus</i>	Z		1i	OS		•	•	II
55	Śmieszka	<i>Larus ridibundus</i>	L, P	15p	>100i	OS				
56	Rybitwa czarna	<i>Chlidonias niger</i>	P		2-3i	OS		•	•	II
57	Rybitwa białoskrzydła	<i>Chlidonias leucopterus</i>	P		5i	OS	NT		•	II
58	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	L, P	+	+	OS				
59	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	L, P	+	+	OS				
60	Kukułka	<i>Cuculus canorus</i>	L, P	+	+	OS				
61	Jerzyk	<i>Apus apus</i>	ŻER, P		+	OS				
62	Dudek	<i>Upupa epops</i>	L, P	3-4p	+	OS	DD		•	
63	Krętogłów	<i>Jynx torquilla</i>	P		+	OS		•	•	
64	Dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>	L	2-3p		OS			•	
65	Dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	L	+		OS			•	
66	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	L	+		OS			•	
67	Dzięciołek	<i>Dendrocopos minor</i>	L	+		OS			•	
68	Dzierlatka	<i>Galeria cristata</i>	L	14p		OS	DD			
69	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	L, P	2-3p	+	OS		•		
70	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	L, P	+	+	OS				
71	Brzegówka	<i>Riparia riparia</i>	P		+	OS			•	
72	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	L, P	+	+	OS			•	
73	Oknówka	<i>Delichon urbicum</i>	L, P	+	+	OS			•	
74	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	L, P	+	+	OS			•	
75	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	L, P	+	+	OS			•	
76	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	L, P	+	+	OS			•	
77	Jemiołuszka	<i>Bombycilla garrulus</i>	P		+	OS			•	
78	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	L, P	+	+	OS			•	
79	Słownik szary	<i>Luscinia luscinia</i>	L	+		OS			•	

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status	Liczebność		Ochrona gatunkowa	CLZGiZ	Zał. I DP	Konwencja	
				Okres lęgowy	Okres połęgowy				Berneńska	Bońska
80	Słowik rdzawy	<i>Luscinia megarhynchos</i>	L	+		OS			•	
81	Poklaskwa	<i>Saxicola rubetra</i>	L, P	+	+	OS			•	
82	Białorzytka	<i>Oenanthe oenanthe</i>	P		+	OS			•	
83	Kos	<i>Turdus merula</i>	L, P	+	+	OS				
84	Kwiczol	<i>Turdus pilaris</i>	L, P	+	+	OS				
85	Śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	L, P	+	+	OS				
86	Drożdżik	<i>Turdus iliacus</i>	P		+	OS				
87	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	P		+	OS				
88	Świerszczak	<i>Locustella naevia</i>	L, P	30-50p	+	OS			•	
89	Strumieniówka	<i>Locustella fluviatilis</i>	L, P	>20p	+	OS			•	
90	Rokitniczka	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	L, P	+	+	OS			•	
91	Łozówka	<i>Acrocephalus palustris</i>	L, P	+	+	OS			•	
92	Trzcinniczek	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	L, P	+	+	OS			•	
93	Trzcinia	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	L, P	80-100p	+	OS			•	
94	Zaganiacz	<i>Hippolais icterina</i>	L, P	+	+	OS			•	
95	Jarzębatka	<i>Sylvia nisoria</i>	L, P	>2p	+	OS		•	•	
96	Piegża	<i>Sylvia curruca</i>	L, P	+	+	OS			•	
97	Cierniówka	<i>Sylvia communis</i>	L, P	+	+	OS			•	
98	Gajówka	<i>Sylvia borin</i>	L, P	+	+	OS			•	
99	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	L, P	+	+	OS			•	
100	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	L, P	+	+	OS			•	
101	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	L, P	+	+	OS			•	
102	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	L, P	+	+	OS			•	
103	Bogatka	<i>Parus major</i>	L, P	+	+	OS			•	
104	Remiz	<i>Remiz pendulinus</i>	L, P	+	+	OS				
105	Wilga	<i>Oriolus oriolus</i>	L, P	+	+	OS			•	
106	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	L, P	40-60p	+	OS		•	•	

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status	Liczebność		Ochrona gatunkowa	CLZGiZ	Zał. I DP	Konwencja	
				Okres lęgowy	Okres poławowy				Berneńska	Bońska
107	Srokosz	<i>Lanius excubitor</i>	L, P	3p	+	OS			•	
108	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	L, P	+	+	OS				
109	Sroka	<i>Pica pica</i>	L, P	+	+	OCz				
110	Kawka	<i>Corvus monedula</i>	L, P	+	+	OS				
111	Gawron	<i>Corvus frugilegus</i>	P		+	OCz				
112	Wrona	<i>Corvus cornix</i>	L, P	+	+	OCz				
113	Kruk	<i>Corvus corax</i>	L, P	+	+	OCz				
114	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	L, P	+	+	OS				
115	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	L, P	+	+	OS				
116	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	L, P	+	+	OS				
117	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	L, P	+	+	OS				
118	Jer	<i>Fringilla montifringilla</i>	P	+	+	OS				
119	Kulczyk	<i>Serinus serinus</i>	L, P	+	+	OS				
120	Dzwoniec	<i>Carduelis chloris</i>	L, P	+	+	OS			•	
121	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	L, P	+	+	OS			•	
122	Czyż	<i>Carduelis spinus</i>	P	+	+	OS			•	
123	Makolągwa	<i>Carduelis cannabina</i>	L, P	+	+	OS			•	
124	Dziwonia	<i>Carpodacus erythrinus</i>	L, P	1-2p	+	OS			•	
125	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	L, P	+	+	OS			•	
126	Potrzos	<i>Emberiza schoeniclus</i>	L, P	+	+	OS			•	
127	Potrzeszcz	<i>Emberiza calandra</i>	L, P	+	+	OS				

Oznaczenia:

STATUS

L – lęgowy

P – przelotny

Z – zalatujący

ŻER – niełgowy w obszarze Natura 2000, ale wykorzystujący go jako żerowisko

LICZEBNOŚĆ

p – para

m – samiec

i – osobnik

+ – gatunek występuje, ale liczebność nie jest znana

> – minimalna liczebność

OCHRONA GATUNKOWA

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 237, poz. 1419)

OS – ścisła ochrona gatunkowa

OOS – gatunek wymagający ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania

Ocz – ochrona częściowa

Ł – gatunek łowny – według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. Nr 45, poz. 433)

CLZGiZ (Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych, Głowaciński, red. 2002):

EXP – gatunek wymarły jako lęgowy

CR – gatunek krytycznie zagrożony

EN – gatunek zagrożony

VU – gatunek narażony

NT – gatunek bliski zagrożenia

LC – gatunek najmniejszej troski

DD – dane niepełne

ZAŁĄCZNIK I DYREKTYWY PTASIEJ / KONWENCJA BERNEŃSKA

● – obecność gatunku w załączniku

KONWENCJA BOŃSKA

I / II – obecność gatunku w I i/lub II załączniku Konwencji

3 GATUNKI PTAKÓW BĘDĄCE PRZEDMIOTAMI OCHRONY W OBSZARZE NATURA 2000 WIELKI ŁĘG OBRZAŃSKI

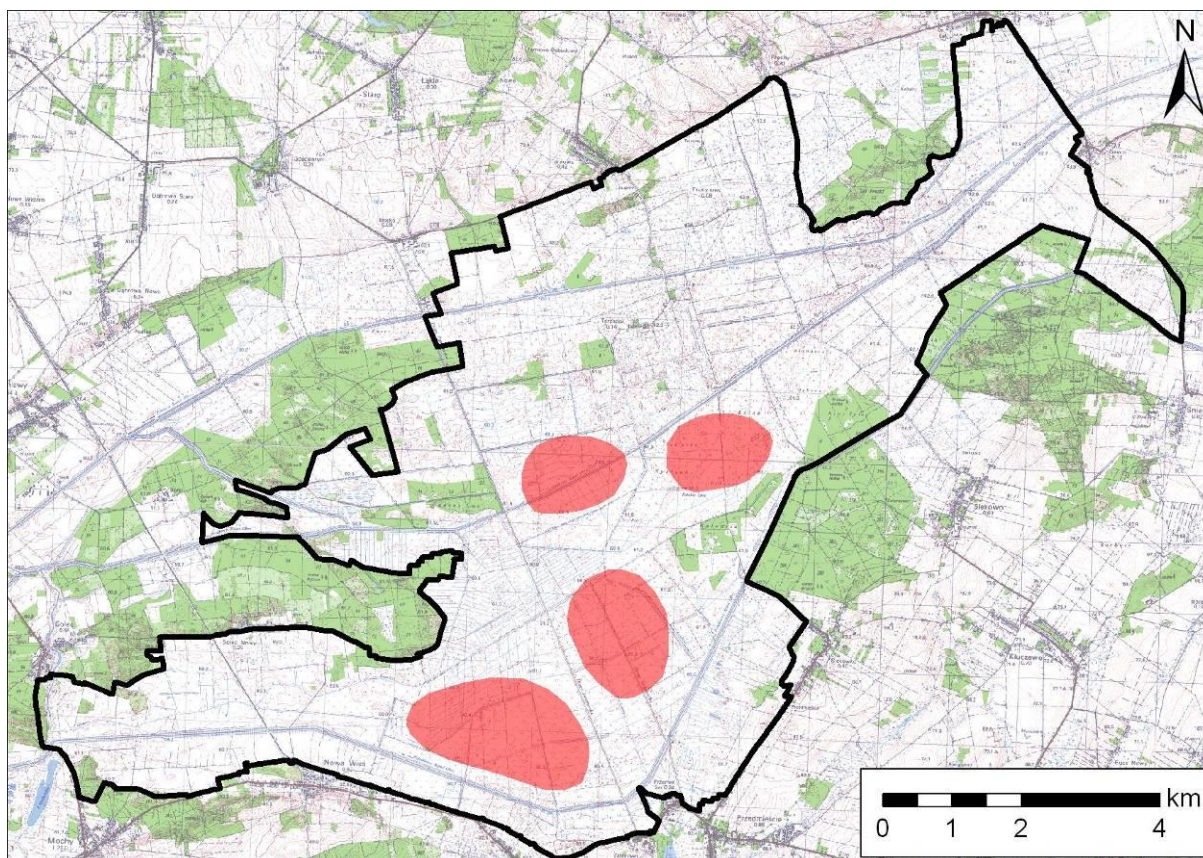
3.1 A140 Siewka złota *Pluvialis apricaria*

3.1.1 Liczebność i rozmieszczenie w obszarze

Liczebność tego gatunku jest silnie związana z poziomem zalania i podtopienia łąk w okresie marzec-kwiecień. W latach suchych jej liczebność w granicach obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański sięga kilkuset osobników. W latach mokrych (np. 2008, 2011) jej liczebność była znacznie wyższa. Gatunek ten zatrzymuje się najliczniej na rozległych łąkach w rejonie Perkowa, Przemętu i Terespola.

W latach 2008-2011 koncentracje liczące powyżej 1000 os. Stwierdzono 10-krotnie: 15.03.2008 w 3 stadach naliczono łącznie 8 500–10 000 os. (P. Wylegała, A. Batycki), 3.03.2010 – 1 000 os., 18.03.2010 – 1 500 os., 21.03.2010 – 3 000 os., 22.03.2011 – 3 000 os., 24.03.2011 – 2 000 os., 26.03.2011 – 1 500 os., 29.03.2011 – 5000 os., 2.04.2011 – 7 000 os., 5.04.2011 – 8 000 os. (P. Sieracki, D. Kotowska).

Ryc. 1. Lokalizacja obszarów, w których stwierdzano największe koncentracje siewki złotej w latach 2008-2011

3.1.2 Charakterystyka siedlisk

W okresie wiosennym gatunek zatrzymuje się głównie na podtopionych i płytko zalanych łąkach i pastwiskach oraz mniej licznie na polach uprawnych. Optymalne siedlisko charakteryzuje się niską roślinnością (5-7 cm), mozaiką powierzchni zalanych i wystających nad powierzchnię wody oraz brakiem lub niewielką liczbą drzew i krzewów. Z obserwacji prowadzonych w rejonie obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański wynika, że największe koncentracje tego gatunku stwierdzano na łąkach w 30-50% zalanych lub silnie podtopionych, wykoszonych w roku poprzednim. Największe koncentracje (liczące po 7-10 tys. ptaków) składały się z 2-3 mniejszych stad i były rozproszone na powierzchni 300-500 ha. W okresie migracji jesiennej gatunek ten zatrzymuje się głównie na gruntach ornych, ale największe koncentracje stwierdzane są na rozległych powierzchniach odkrytego dna zbiorników wodnych (stawy rybne, zbiorniki zaporowe, w mniejszym stopniu łachy w korytach rzek). Ze względu na charakter siedlisk obszar Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański ma duże znaczenie dla siewki złotej tylko w okresie wiosennym.

Fot. 1. Podtopione łąki nad Środkowym Kanałem Obry w 2008 r. – siedlisko siewki złotej *Pluvialis apricaria* w okresie wiosennym (fot. P. Wylegała)

3.1.3 Ranga w obszarze

Obszar Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański jest jednym najważniejszych miejsc koncentracji siewki złotej w okresie migracji wiosennej w Polsce. Oprócz tego obszaru siewka złota została wykazana jako gatunek kwalifikujący jeszcze tylko w 3 innych obszarach w Polsce (Dolina Przysowy i Słudwi – 4 000-11 000i, Dolina Dolnej Wisły – 6 000-8 000 i oraz Dolina Liwca – do 8 000i) (Wilk et al. 2010). Liczba osobników kwalifikujących (1% populacji) została dla siewki złotej oceniona jako 7 500 os. (Sikora et al. 2011). W latach 2008-2011 (4 sezony wiosenne) siewka złota w granicach obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański przekroczyła ten próg liczebności w 2 sezonach (w latach 2008 i 2011 charakteryzujących się wysokim poziomem zalania doliny).

3.1.4 Stan zachowania w obszarze

3.1.4.1 Ocena stanu ochrony: populacja

Ocena FV (stan właściwy) – wielkość populacji siewki złotej zatrzymującej się w okresie migracji wiosennej na terenie obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański w latach 2008-2011 wskazuje, że przy występowaniu odpowiednio dużej powierzchni właściwych siedlisk w okresie marzec-kwiecień może ona regularnie przekraczać 1% populacji wędrówkowej. Lata z niższą liczebnością są efektem naturalnej fluktuacji wynikającej z warunków hydrologicznych.

3.1.4.2 Ocena stanu ochrony: siedlisko

Ocena U1 (stan niezadowalający). Podczas prac terenowych prowadzonych w latach 2008-2011 i okazjnie w 2013 r. zaobserwowano tendencję do pozostawiania bez skoszenia coraz większych powierzchni łąk. Łąki te w okresie wiosennym nie stanowią właściwego siedliska dla siewki złotej, ponieważ gatunek ten preferuje tereny o niskiej lub bardzo niskiej roślinności. Niewykonywanie koszenia na części łąk może wynikać z silnego uwilgotnienia doliny utrzymującego się w niektóre lata (np. 2008, 2011, 2013) nawet do lipca (na skutek niewydolności systemu melioracyjnego), co uniemożliwia właściwe użytkowanie gospodarcze łąk.

3.1.4.3 Ocena stanu ochrony: szanse zachowania gatunku

Ocena U1 (stan niezadowalający). Ocena wynika z obserwowanych zmian w siedliskach (patrz „Ocena stanu ochrony: siedlisko”).

3.1.4.4 Ogólna ocena stanu ochrony

Ocena U1 (stan niezadowalający).

3.1.5 Zagrożenia

Tab. 2. Zagrożenia dla zachowania siewki złotej jako przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański

Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Opis	Rodzaj zagrożenia
A03.02	nieintensywne koszenie	M (średnia)	Zaprzestanie użytkowania dużych fragmentów łąk - w dużej mierze na skutek braku możliwości wykonywania pokosów ze względu na utrzymujący się wysoki poziom wód na łąkach.	Zmniejszenie powierzchni siedlisk atrakcyjnych dla siewki złotej w okresie wiosennym.
A03.03	zaniechanie / brak koszenia	M (średnia)		

3.2 A160 Kulik wielki *Numenius arquata*

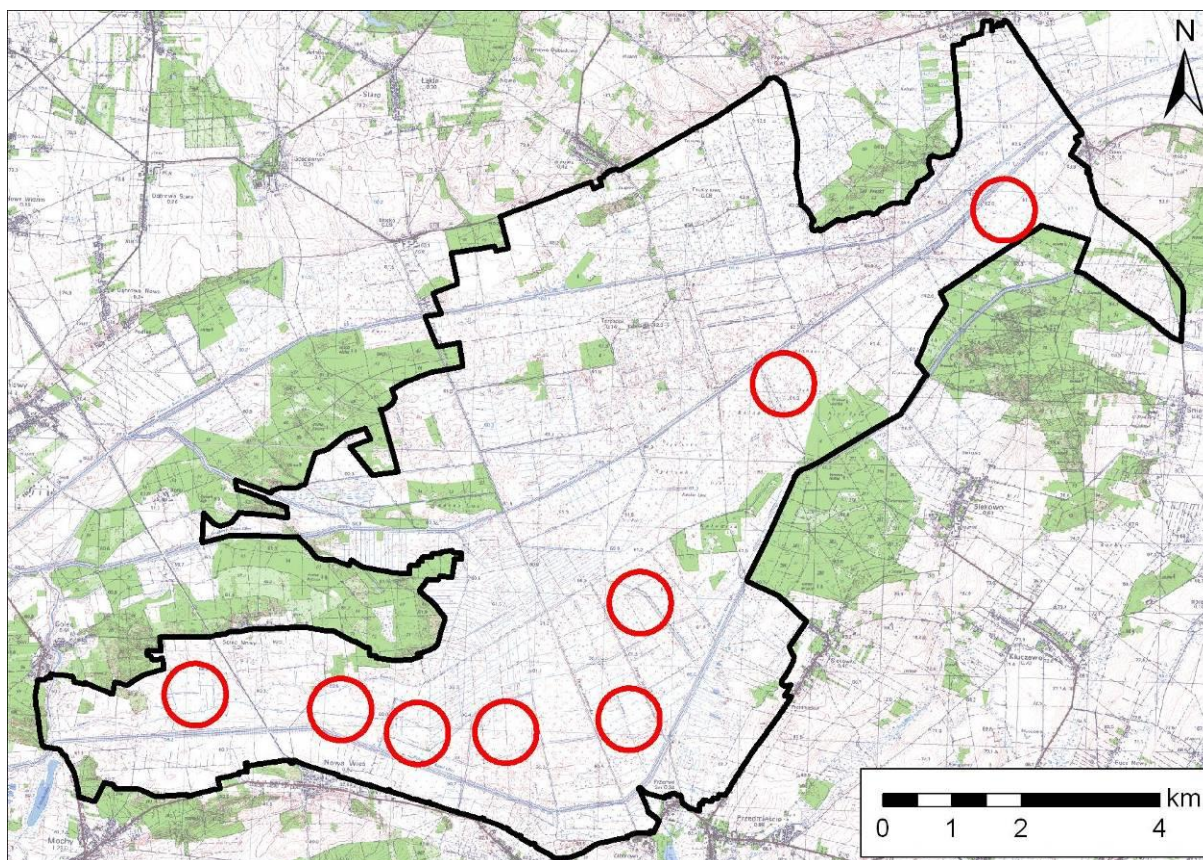
3.2.1 Liczebność i rozmieszczenie w obszarze

Inwentaryzacje tego gatunku wykonano w latach 2008, 2010-2011 oraz 2013 stwierdzając odpowiednio: 8, 4-5, 5-6 i 4-5 par lęgowych (Wylegała et al. – w przygot.). Kluczowe dla gatunku kompleksy łąk to obszar położony wzdłuż Południowego Kanału Obry między Przemętą a Nowym Solcem oraz łąki położone na zachód od Ziemia.

3.2.2 Charakterystyka siedlisk

Kulik wielki zasiedla rozległe kompleksy łąk i pastwisk charakteryzujących się brakiem lub bardzo niskim udziałem zakrzewień i zadrzewień, położonych w szerokich dolinach dużych i średniej wielkości rzek, bądź w sąsiedztwie większych zbiorników wodnych. Unika terenów, na których zaniechano gospodarki rolnej – z wyższą, nieskoszoną roślinnością, a także kompleksów łąk użytkowanych intensywnie i przesuszonych.

Ryc. 2. Lokalizacja rewirów kulika wielkiego w 2008 r. (najwyższa liczebność stwierdzona podczas badań wykonanych w latach 2008-2013)

3.2.3 Ranga w obszarze

Obszar Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański stanowi jedną z trzech ostoi kulika wielkiego w zachodniej Polsce (obok doliny Noteci i Warty). Precyzyjna ocena rangi tego obszaru dla kulika wielkiego w skali Polski jest utrudniona ze względu na brak dobrych danych o liczebności w skali kraju. Ostatnie oceny liczebności populacji tego gatunku to 650–700 par (Sikora et al. 2007) lub 450–500 par (Wilk et al. 2010). Rzeczywista liczebność jest zapewne znacznie niższa, zważywszy na silny spadek liczebności w całej Polsce, nie uwzględniony w ocenach ogólnopolskich. W 2013 r. wykonano inwentaryzację kulika wielkiego we wszystkich ważnych ostojach tego gatunku w Polsce. Badania wykonane zostały na zlecenie Towarzystwa Przyrodniczego Bocian w ramach projektu ochrony tego gatunku. Wyniki inwentaryzacji nie zostały jeszcze podsumowane lecz wskazują na drastyczny spadek liczebności praktycznie we wszystkich ostojach kulika wielkiego (TP Bocian – inf. ustna).

Na zachód od Wisły liczba par tego gatunku spadła z 293–365 par w latach 1980. do 84–109 par w latach 2004–2010 (Ławicki & Wylegała 2011). W 2013 r. była jeszcze niższa, gdyż w samej Wielkopolsce liczebność spadła do zaledwie 22–24 par (z 46–58 w latach 2004–2010). Biorąc pod uwagę powyższe dane oraz wielkość populacji w głównych ostojach tego gatunku we wschodniej Polsce (Wilk i in. 2010) można ostrożnie oszacować liczebność kulika wielkiego w Polsce na max. 200–250 par.

Oznacza to, że w obszarze Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański gniazduje około 20–25% populacji regionalnej i do 1,7–3,5% populacji krajowej kulika wielkiego.

3.2.4 Stan zachowania w obszarze

3.2.4.1 Ocena stanu ochrony: populacja

Ocena U2 (stan zły). Podobnie jak w innych obszarach, w których występuje kulik wielki obserwuje się stopniowy spadek liczebności gatunku. Biorąc pod uwagę wielkość obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański w jego nowych proponowanych granicach i powierzchnię siedlisk odpowiednich dla tego gatunku można ostrożnie przyjąć, że przy właściwym stanie ochrony stan populacji tego gatunku mógłby wynosić na tym obszarze około 10–15 par. Z obserwacji prowadzonych w latach 2008–2013 w tym obszarze wynika, że produktywność tej lokalnej populacji jest znikoma i większość lęgów jest niszczona. Podobnie jak w innych obszarach, zarówno w Polsce, jak i w innych krajach, główną przyczyną spadku liczebności tego gatunku jest najprawdopodobniej drapieżnictwo. W Niemczech i Anglii wykazano, że główną przyczyną bardzo niskiego sukcesu lęgowego kulika wielkiego jest drapieżnictwo ssaków (głównie lisa *Vulpes vulpes*) i ptaków krukowatych *Corvidae* (Grant et al. 1999, Bellebaum & Boschert 2003, Boschert 2005). Z zachodniej Polski brak jest danych na temat sukcesu lęgowego kulika wielkiego, jednak wybiórcze obserwacje na kilku powierzchniach wskazują, że jest on bardzo niski (P. Wylegała, P. Sieracki, M. Małuskiewicz, S. Mielczarek – dane niepubl. z doliny Noteci Warty oraz obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański). Badania prowadzone we wschodniej Polsce wskazują, że 80–90% lęgów kulika wielkiego niszczonych jest na etapie wysiadywania jaj (K. Trzciński – dane niepubl., Trzciński 2008).

3.2.4.2 Ocena stanu ochrony: siedlisko

Ocena U1 (stan niezadowalający). Podczas prac terenowych prowadzonych w latach 2008–2011 i okazyjnie w 2013 r. zaobserwowano tendencję do pozostawiania bez skoszenia coraz większych powierzchni łąk. Łąki te w okresie wiosennym nie

stanowią właściwego siedliska dla kulika wielkiego, który unika gniazdowania na łąkach z wysoką roślinnością. Niewykonywanie koszenia na części łąk może wynikać z silnego uwilgotnienia doliny utrzymującego się w niektóre lata (np. 2008, 2011, 2013) nawet do lipca, co uniemożliwia właściwe użytkowanie gospodarcze łąk. Brak jest danych o liczebności drapieżników powodujących większość strat w łęgach kulika wielkiego (w warunkach Wielkopolski – lis i wrona siwa). Należy się jednak spodziewać, że ich liczebność wzrosła (przynajmniej lisa) podobnie jak i w innych obszarach Polski zachodniej (Stacja Badawcza PZŁ Czempin 2012). .

3.2.4.3 Ocena stanu ochrony: szanse zachowania gatunku

Ocena U2 (stan zły). Bez szybkiego wprowadzenia skutecznych rozwiązań pozwalających zwiększyć sukces rozrodczy tej lokalnej populacji kulika wielkiego należy spodziewać się jej zaniku w ciągu 10-15 lat.

3.2.4.4 Ogólna ocena stanu ochrony

Ocena U2 (stan zły).

3.2.5 Zagrożenia

Tab. 3. Zagrożenia dla zachowania kulika wielkiego jako przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański

Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Opis	Rodzaj zagrożenia
I02	Problematyczne gatunki rodzime	H (wysoka)	Duże zagęszczenie drapieżników niszczących łęgi kulika wielkiego	Duży poziom strat w łęgach jest bezpośrednią i najprawdopodobniej główną przyczyną spadku liczebności.
A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych	H (wysoka)	Prace agrotechniczne (włókowanie, koszenie łąk) prowadzone w okresie gniazdowania kulika wielkiego	Prace agrotechniczne przyczyniają się do wzrostu poziomu strat w łęgach.
A03.03	Zaniechanie / brak koszenia	M (średnia)	Zaprzestanie użytkowania dużych fragmentów łąk - w dużej mierze na skutek braku możliwości wykonywania pokosów ze względu na utrzymujący się wysoki poziom wód na łąkach.	Zmniejszenie powierzchni siedlisk kulika wielkiego.

Fot. 2. Gniazdo kulika wielkiego *Numenius arquata* – okolice Perkowa, 2008 r. (fot. P. Wylegała)

4 ANALIZA OPRACOWAŃ PLANISTYCZNYCH W ZAKRESIE WPŁYWU NA PRZEDMIOTY OCHRONY

Analiza opracowań planistycznych w zakresie wpływu na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański została wykonana w zasięgu:

1. obejmującym granice obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański i jego bezpośrednie sąsiedztwo w odległości 1 km od granic ostoi w odniesieniu do wszystkich form zagospodarowania,
2. 25 km od granic obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański w odniesieniu do planowanej lokalizacji farm wiatrowych oraz linii wysokiego napięcia.

W tabeli 4 zestawiono ustalenia opracowań planistycznych w zakresie wpływu na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański.

Na rysunkach 3 i 4 przedstawiono graficznie lokalizację planowanych zamierzeń inwestycyjnych.

Tab. 4. Najistotniejsze ustalenia opracowań planistycznych odnoszących się do obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański i jego sąsiedztwa

L.p.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania
Analiza opracowań planistycznych dotyczących obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański i jego bezpośredniego sąsiedztwa w odległości 1 km od granic ostoi				
1.	Wstępna ocena ryzyka powodziowego (WORP)	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB - Centra Modelowania Powodziowego w Gdyni, w Krakowie, w Poznaniu, we Wrocławiu, w konsultacji z Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej	W granicach i w sąsiedztwie obszaru Natura 2000: – obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi (ok. 22 % powierzchni obszaru Natura 2000)	Brak wpływu na przedmioty ochrony
2.	Uchwała Nr XXX/187/12 Rady Gminy Przemęt z dnia 30.10.2012 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt	Wójt Przemętu	W granicach obszaru Natura 2000: – tereny aktywności gospodarczej w rejonie msc. Nowa Wieś, Przedmieście – tereny gospodarki odpadami na północ od msc. Przemęt – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w msc. Nowa Wieś – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej w rejonie msc. Solec, Solec Nowy, Przemęt, Przedmieście, Siekówko	Brak wpływu na przedmioty ochrony

			<ul style="list-style-type: none"> – niewielkie tereny zabudowy usługowej w msc. Solec Nowy – tereny proponowanych zalesień w rejonie msc. Siekówko, Siekowo, Nowa Wieś, Solec Nowy <p>W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000:</p> <ul style="list-style-type: none"> – istniejące elektrownie wiatrowe w rejonie msc. Mochy, Poświętno i Popowo Stare – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej w msc., Mochy, Solec, Nowy Solec, Nowa Wieś, Perkowo, Przedmieście, Przemęt, Błotnica, Siekówko, Siekowo, Kluczewo – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w msc. Mochy, Przedmieście – niewielkie tereny zabudowy usługowej w msc., Mochy, Solec, Nowy Solec, Nowa Wieś, Przedmieście, Przemęt, Błotnica, Siekówko, Siekowo, Kluczewo – niewielkie tereny sportu i rekreacji w msc. Siekówko, Siekowo, Kluczewo, Przemęt, Błotnica, Perkowo, Nowa Wieś, Solec, Solec Nowy – dosyć duży teren zabudowy lotniskowej na południe od msc. Perkowo – dosyć duże tereny aktywności gospodarczej na południe od msc. Mochy oraz mniejsze obszary w msc. Nowa Wieś, Perkowo, Przedmieście, Przemęt, Błotnica, Siekówko, Kluczewo – rozległy obszar docelowej eksploatacji kruszywa na Pd.-wsch. od msc. Mochy – niewielki teren gospodarki odpadami w rejonie msc. Siekówko, Siekowo, Kluczewo – tereny proponowanych zalesień w rejonie msc. Solec, Solec Nowy, Mochy, Nowa Wieś, Siekówko, Siekowo 	
3.	Uchwała Nr LI/308/2002 Rady Gminy Przemęt z dnia 27.08.2002 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Wójt Przemętu	<p>W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tereny usług handlu detalicznego – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z działalnością 	Brak wpływu na przedmioty ochrony

	dotyczącej terenu położonego we wsi Mochy, gmina Przemęt (dz. nr 1383, 1384, 1385/1, 1385/3, 1385/4)		usługowo-produkcyjną – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – tereny usług sportu, gastronomiczno-handlowe, hotelowe, rekreacji i rozrywki oraz zieleni urządzonej	
4.	Uchwała Nr XIII/112/2003 Rady Gminy Przemęt z dnia 29.10.2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego strefy aktywizacji gospodarczej w Mochach	Wójt Przemętu	W granicach i w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000: – tereny aktywizacji gospodarczej	Brak wpływu na przedmioty ochrony
5.	Uchwała Nr XXVIII/171/12 Rady Gminy Przemęt z dnia 20.09.2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Nowa Wieś, w rejonie ulic Spokojnej i Sosnowej	Wójt Przemętu	W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000: – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – tereny infrastruktury technicznej-gospodarowanie odpadami – tereny infrastruktury technicznej-elektroenergetyka	Brak wpływu na przedmioty ochrony
6.	Uchwała Nr XXV/177/2012 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie: uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rakoniewice, ze zmianami	Burmistrz Rakoniewic	W granicach obszaru Natura 2000: – strefa polityki przestrzennej przyrodnicza – strefa polityki przestrzennej produkcyjno-przyrodnicza – strefa polityki przestrzennej osadniczo-produkcyjno-przyrodnicza – tereny zainwestowane W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000: – strefa polityki przestrzennej produkcyjno-przyrodnicza – strefa polityki przestrzennej osadniczo-produkcyjno-przyrodnicza – tereny zainwestowane	Brak wpływu na przedmioty ochrony
7.	Uchwała nr XXXIV/231/10 Rady Miejskiej Wielichowa z dnia 29.03.2010 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wielichowo zatwierdzonego	Burmistrz Wielichowa	W granicach obszaru Natura 2000: – tereny odprowadzania i oczyszczania ścieków na południe od msc. Wielichowo – tereny proponowanych zalesień w rejonie msc. Śniaty – tereny zabudowy mieszkaniowej w rejonie msc. Prochy, Ziemin,	Brak wpływu na przedmioty ochrony

	uchwałą nr XXVII/160/2002 Rady Miejskiej Wielichowa z dnia 11.09.2002r.		<p>Śniaty</p> <p>W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dosyć duże tereny działalności gospodarczej w rejonie msc. Wielichowo oraz mniejsze obszary w rejonie msc. Śniaty, Wilkowo Polskie – dosyć duże tereny eksploatacji i występowania surowców pospolitych oraz tereny górnicze w rejonie msc. Ziemin – dosyć duże tereny gospodarki odpadami (składowanie oraz zakład utylizacji odpadów) w rejonie msc. Trzcinica, Łubnica – tereny zabudowy mieszkaniowej w rejonie msc. Wielichowo, Trzcinica, Wielichowo-Wieś, Prochy, Ziemin, Reńsko, Śniaty, Wilkowo Polskie – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej w rejonie msc. Wielichowo – tereny zabudowy usługowej w msc. Wielichowo, Prochy – tereny proponowanych zalesień w rejonie msc. Wielichowo, Trzcinica, Łubnica, Reńsko, Śniaty, Wilkowo Polskie – tereny przemysłowe (obiekty produkcyjne, składy i magazyny) w msc. Wielichowo – tereny sportu i rekreacji w msc. Wielichowo, Wielichowo-Wieś, Śniaty – tereny zabudowy lotniskowej w rejonie msc. Ziemin 	
8.	Uchwała Nr XXI/142/97 Rady Miejskiej Wielichowa z dnia 26.06.1997r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Wielichowo	Burmistrz Wielichowa	<p>W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000:</p> <ul style="list-style-type: none"> – teren pod stację paliw płynnych o rozlewnię gazu oraz usługi – teren pod kurniki i budynek mieszkalny 	Brak wpływu na przedmioty ochrony
9.	Uchwała Nr XXVII/184/98 Rady Miejskiej Wielichowa z dnia 16.06.1998r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego	Burmistrz Wielichowa	<p>W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000:</p> <ul style="list-style-type: none"> – teren pod rozbudowę istniejącej fermy kur 	Brak wpływu na przedmioty ochrony

	zagospodarowania przestrzennego gminy Wielichowo			
10.	Uchwała Nr X/56/03 Rady Miejskiej w Wielichowie z dnia 22.10.2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu obejmującego działki nr 246/1 i 246/3 w Wielichowie w rejonie ulicy Lipowej	Burmistrz Wielichowa	W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000: – teren działalności gospodarczej z funkcjami towarzyszącymi funkcji podstawowej	Brak wpływu na przedmioty ochrony
11.	Uchwała Nr XXIV/151/05 Rady Miejskiej w Wielichowie z dnia 20.04.2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu obejmującego działki o nr: 68, 69, 70, 71, 72/3, 73, 77/1, 77/2, 84 położone w Wielichowie w rejonie ulicy Młyńskiej i Rakoniewickiej	Burmistrz Wielichowa	W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000: – tereny o funkcji mieszkaniowej, przemysłowej, usługowej i działalności gospodarczej – z funkcjami towarzyszącymi funkcji podstawowej i uzupełniającymi ją	Brak wpływu na przedmioty ochrony
12.	Uchwała Nr XXXV/234/10 Rady Miejskiej Wielichowa z dnia 26.04.2010 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w miejscowości Wielichowo -Wieś, obejmującego działkę o nr geodezyjnym: 719 oraz części działek 699 i 791 (drogi)	Burmistrz Wielichowa	W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000: – tereny o funkcji mieszkaniowej z funkcjami towarzyszącymi funkcji podstawowej i uzupełniającymi ją – tereny dróg lokalnych i dojazdowych	Brak wpływu na przedmioty ochrony
13.	Uchwała Nr VIII/71/2007 Rady Miejskiej w Wolsztynie z dnia 30.05.2007 r. o zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wolsztyn	Burmistrz Wolsztyna	W granicach obszaru Natura 2000: – niewielkie tereny proponowanych zalesień na wschód od msc. Borki W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000: – niewielkie tereny proponowanych zalesień w rejonach msc. Wincentowo, Stradyń, Gościeszyn oraz na południowy-wschód od msc. Borki – tereny przemysłowe w msc. Wroniawy, Borki oraz w rejonie msc. Błocko	Brak wpływu na przedmioty ochrony

			<ul style="list-style-type: none"> – teren zabudowy produkcyjno-usługowej w msc. Gościeszyn – projektowane tereny zabudowy produkcyjno-usługowej w msc. Podlas – niewielkie tereny zabudowy usługowej w msc. Dąbrowa Nowa, Dąbrowa Stara, Gościeszyn, Błocko – projektowane tereny zabudowy usługowej w msc. Wroniawy – tereny zabudowy mieszkaniowej istniejące i projektowane w rejonie msc. Wroniawy, Dąbrowa Nowa, Dąbrowa Stara, Gościeszyn, Borki, Błocko, Stradyń, Podlas – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w msc. Dąbrowa Stara – tereny rolniczej działalności gospodarczej z dopuszczeniem mieszkalnictwa w msc. Stradyń – tereny sportu i rekreacji w msc. Wroniawy, Dąbrowa Stara, Gościeszyn, Błocko – tereny usług turystyki w msc. Wroniawy 	
Plany budowy farm wiatrowych oraz linii wysokiego napięcia w odległości do 25 km o granic ostoi				
14.	Projekt Uchwały NrRady Gminy Kamieniec z dnia 2013 r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla projektowanego parku elektrowni wiatrowych w obrębie wsi Ujazd, Kowalewo i Wąbiewo w gminie Kamieniec.	Wójt Kamieńca	<p>W odległości ok. 7 km od granic obszaru Natura 2000:</p> <ul style="list-style-type: none"> – planowane maksymalnie 15 turbin wiatrowych zlokalizowanych w rejonie msc. Ujazd, Kowalewo, Wąbiewo 	Brak wpływu na przedmioty ochrony
15.	Uchwała Nr XXI/176/12 Rady Miejskiej w Czempiniu z dnia 12 czerwca 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla lokalizacji elektrowni wiatrowych w rejonie wsi Gorzyczki, Nowy	Burmistrz Czempinia	<p>W odległości ok. 29 km od granic obszaru Natura 2000:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tereny pod lokalizację elektrowni wiatrowej w rejonie msc. Gorzyczki, Nowy Gołębin, Rakówka 	Brak wpływu na przedmioty ochrony

	Gołębin, Rakówka			
16.	Wydana Decyzja o warunkach zabudowy	Burmistrz Czempinia	W odległości ok. 25 km od granic obszaru Natura 2000: – realizowane inwestycja budowy dwóch elektrowni wiatrowych zlokalizowanych w rejonie msc. Głuchowo i Srocko Wielkie	Brak wpływu na przedmioty ochrony
17.	Wydana Decyzja o warunkach zabudowy	Burmistrz Czempinia	W odległości ok. 27,5 km od granic obszaru Natura 2000: – elektrownia wiatrowa w rejonie msc. Srocko Wielkie	Brak wpływu na przedmioty ochrony
18.	Uchwała Nr XVIII/42/2011 Rady Gminy Granowo z dnia 27.06.2011 r. w sprawie zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Granowo	Wójt Granowa	W odległości ok. 17 km od granic obszaru Natura 2000: – tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych w rejonie msc. Drużyń, Niemierzyce i Strzępiń	Brak wpływu na przedmioty ochrony
19.	Uchwała Nr X/56/2011 Rady Gminy Granowo z dnia 27.10.2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Granowo w części obszaru gminy dla lokalizacji elektrowni wiatrowych	Wójt Granowa	W odległości ok. 19 km od granic obszaru Natura 2000: – planowane 11 turbin wiatrowych zlokalizowanych w rejonie msc Drużyń, Niemierzyce i Strzępiń	Brak wpływu na przedmioty ochrony
20.	Decyzja nr 37/2011 z dnia 20.02.2012 r. o warunkach zabudowy dla planowanej inwestycji pod nazwą "Budowa jednej wieżowej elektrowni wiatrowej wraz z infrastrukturą techniczną - drogą dojazdową wraz ze zjazdem z drogi gminnej, placem montażowym na części działki nr 392, obręb Kąkolewo, gmina Granowo"	Wójt Granowa	W odległości ok. 18 km od granic obszaru Natura 2000: – planowana jedna turbina wiatrowa w rejonie msc. Kąkolewo	Brak wpływu na przedmioty ochrony

21.	Uchwała Nr 0007.232.2013 Rady Miejskiej w Kargowej z dnia 18.02.2013r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Kargowa dla terenów położonych w obrębach: Chwalim, Smolno Wielkie, Dąbrówka i Karszyn	Burmistrz Kargowej	W odległości ok. 22 km od granic obszaru Natura 2000: – planowane maksymalnie 20 turbin wiatrowych zlokalizowanych w rejonie msc. Chwalim, Smolno Wielkie, Dąbrówka i Karszyn	Brak wpływu na przedmioty ochrony
22.	Uchwała Nr XXX/243/2009 Rady Miejskiej Krzywina z dnia 11.08. 2009r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Krzywiń dla terenów parków siłowni wiatrowych w obrębie wsi Bielewo, Wieszkowo i Żelazno	Burmistrz Krzywina	W odległości ok. 34 km od granic obszaru Natura 2000: – tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych w rejonie msc. Bielewo, Wieszkowo i Żelazno	Brak wpływu na przedmioty ochrony
23.	Uchwała Nr XVI/88/2012 Rady Gminy Kuślin z dn. 30.03.2012 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kuślin	Wójt Kuślina	W odległości ok. 26 km od granic obszaru Natura 2000: – tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych w rejonie msc. Michorzewo, Michorzewko	Brak wpływu na przedmioty ochrony

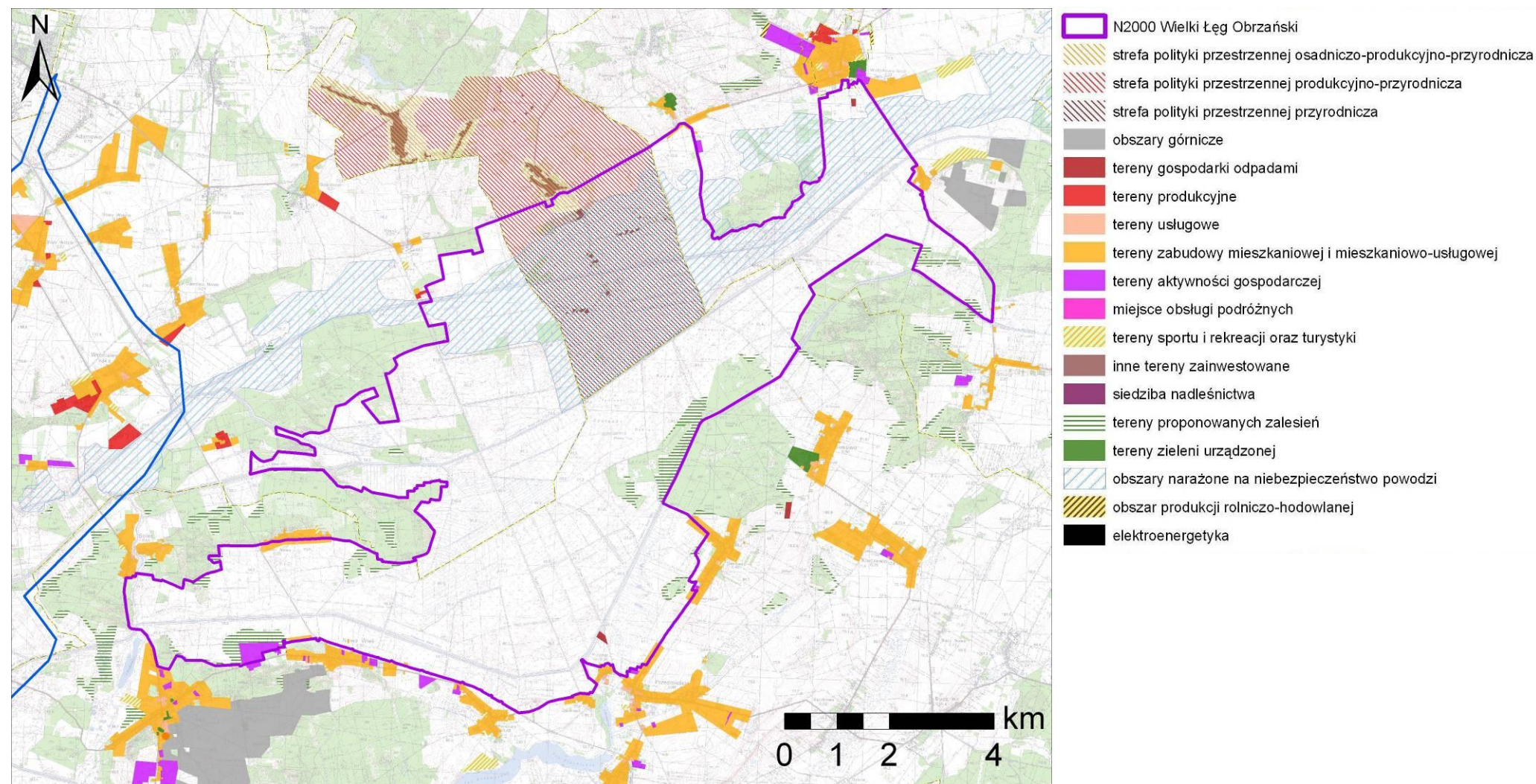
24.	Uchwała Nr XLVII/315/2010 Rady Gminy Lipno z dnia 22.10.2010 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lipno	Wójt Lipna	W odległości ok. 18,5 km od granic obszaru Natura 2000: – tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych na obszarze gminy Lipno	Brak wpływu na przedmioty ochrony
25.	W trakcie postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (planowany termin wydania decyzji – do końca października 2013 r.)	Wójt Lipna	W odległości ok. 18,5 km od granic obszaru Natura 2000: – planowane 18 turbin wiatrowych o rejonie msc. Targowisko, Górka Duchowna, Lipno, Żakowo, Katowice, Koronowo, Goniembice	Brak wpływu na przedmioty ochrony
26.	Decyzja z dn. 25.11.2009 r. o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie dwóch siłowni wiatrowych o mocy 4 MW na działce ewidencyjnej nr 6/22 w obrębie miejscowości Lubięcín.	Wójt Nowej Soli	W odległości ok. 21 km od granic obszaru Natura 2000: – planowana budowa 4 elektrowni wiatrowych w rejonie msc. Lubięcín	Brak wpływu na przedmioty ochrony
27.	Uchwała Nr XXIII/216/2012 Rady Miejskiej w Nowym Tomyślu z dnia 24.08.2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Nowy Tomyśl	Burmistrz Nowego Tomyśla	W odległości ok. 22 km od granic obszaru Natura 2000: – tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych w rejonie msc. Bukowiec i Sątopy	Brak wpływu na przedmioty ochrony
28.	Decyzja z dn. 23.09.2009r. o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego nr 45/2009, jakim jest: budowa elektrowni wiatrowej o mocy do 7,5 MW, na dz. ewid. nr 629/1, 630/1, 630/2, 635, 625/7 i 713, położonych w Paproci, gm. Nowy Tomyśl.	Burmistrz Nowego Tomyśla	W odległości ok. 23 km od granic obszaru Natura 2000: – tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych w rejonie msc. Paproć	Brak wpływu na przedmioty ochrony

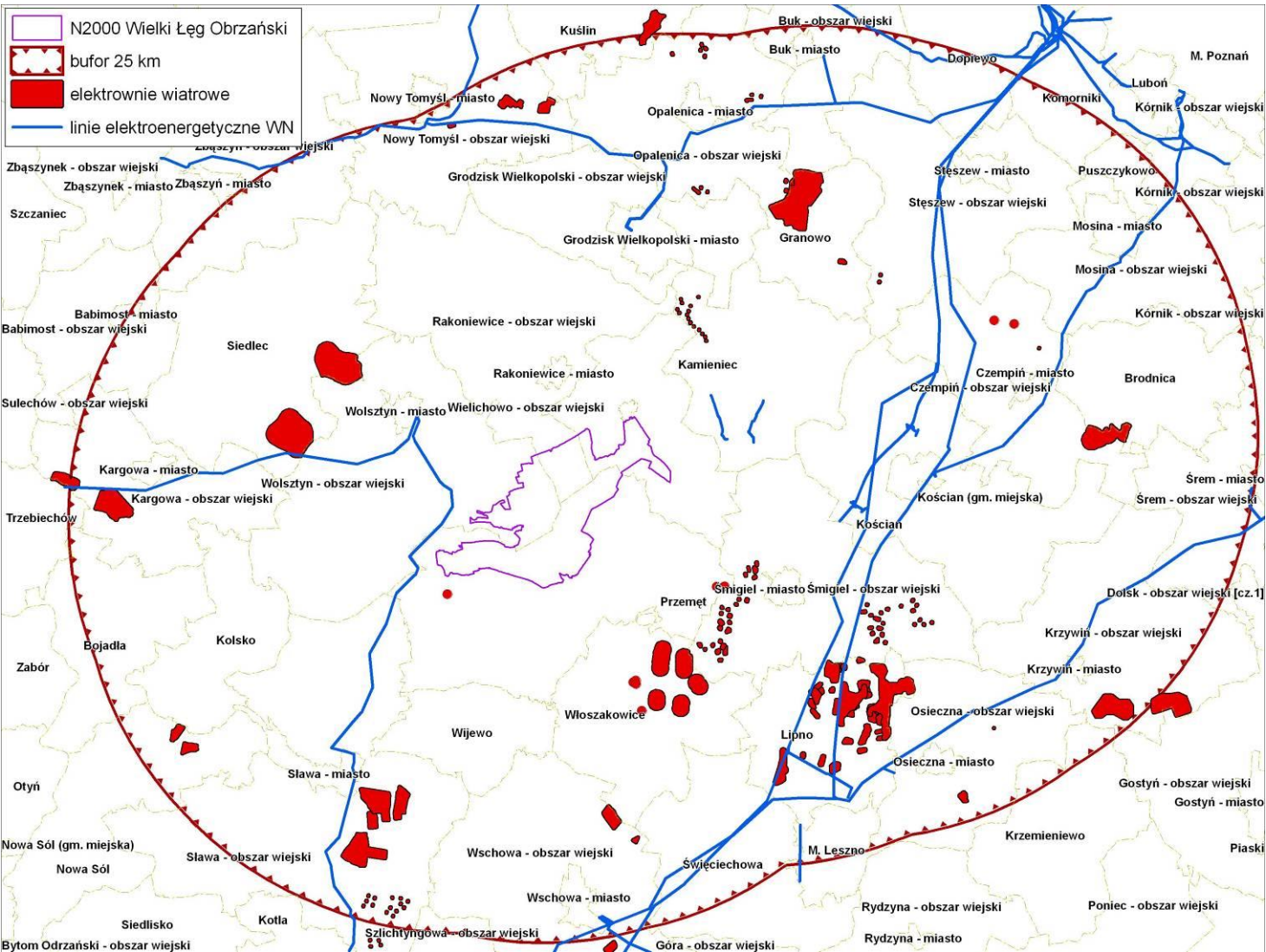
29.	Uchwała Nr XI/89/2011 Rady Miejskiej w Opalenicy z dn. 29.09.2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Wojnowicach i Kozłowie	Burmistrz Opalenicy	W odległości ok. 23,5 km od granic obszaru Natura 2000: – planowane 3 turbiny wiatrowe zlokalizowane w rejonie msc. Wojnowice, Kozłowo (uzyskana decyzja pozwolenia na budowę)	Brak wpływu na przedmioty ochrony
30.	Uchwała Nr XI/90/2011 Rady Miejskiej w Opalenicy z dn. 29.09.2011 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Urbanowie	Burmistrz Opalenicy	W odległości ok. 16 km od granic obszaru Natura 2000: – planowane 4 turbiny wiatrowe zlokalizowane w rejonie msc. Urbanowo (uzyskana decyzja pozwolenia na budowę)	Brak wpływu na przedmioty ochrony
31.	Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie wsi Rudniki	Burmistrz Opalenicy	W odległości ok. 25,5 km od granic obszaru Natura 2000: – planowane 6 turbin wiatrowych zlokalizowanych w rejonie msc. Rudniki	Brak wpływu na przedmioty ochrony
32.	Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie wsi Dakowy Mokre	Burmistrz Opalenicy	W odległości ok. 19 km od granic obszaru Natura 2000: – planowane 2 turbiny wiatrowe zlokalizowane w rejonie msc. Dakowy Mokre	Brak wpływu na przedmioty ochrony
33.	Wydana decyzja o warunkach zabudowy, toczy się postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji pn. Farma wiatrowa Osieczna	Burmistrz Osiecznej	W odległości ok. 30 km od granic obszaru Natura 2000: – planowane 2 turbiny wiatrowe zlokalizowane w obrębie geodezyjnym Łoniewo dz. nr 244, 248 i 252	Brak wpływu na przedmioty ochrony
34.	Decyzja Nr 12/2006 z dnia 22.09.2006 r. o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie „Elektrowni wiatrowej” zlokalizowanego, na terenie działki oznaczonej w ewidencji gruntów nr: 368/2, położonej w miejscowości Ziemnice, gmina Osieczna.	Burmistrz Osiecznej	W odległości ok. 28 km od granic obszaru Natura 2000: – istniejąca turbina wiatrowa zlokalizowana na terenie obrębu geodezyjnego Ziemnice dz. nr 368/2 (turbina wiatrowa nie jest podłączona do sieci elektroenergetycznej)	Brak wpływu na przedmioty ochrony

35.	Uchwała nr XXX/159/2013 Rady Gminy Siedlec z dn. 26.02.2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru farmy wiatrowej w obrębie gminy Siedlec	Wójt Siedlca	W odległości ok. 12 km od granic obszaru Natura 2000: – tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych „Farma wiatrowa Siedlec” w rejonie msc. Żodyń, Jażyniec, Kielkowo, Siedlec, Kielpiny	Brak wpływu na przedmioty ochrony
36.	Uchwała Nr LII/356/10 Rady Miejskiej w Sławie z dn. 13.07.2010 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Sława w obrębach: Stare Strącze, Przybyszów i Lipinki	Burmistrz Sławy	W odległości ok. 15 km od granic obszaru Natura 2000: – tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych w rejonie msc. Stare Strącze, Przybyszów i Lipinki (liczba projektowanych wież elektrowni – 41)	Brak wpływu na przedmioty ochrony
37.	Projekt zmiany uchwały Nr LV/372/10 Rady Miejskiej w Sławie z dn. 28.10.2010 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w obrębach: Przybyszów, Stare Strącze, Nowe Strącze, Lipinki, Krzepielów	Burmistrz Sławy	W odległości ok. 23 km od granic obszaru Natura 2000: – tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych w rejonie msc. Przybyszów, Stare Strącze, Nowe Strącze, Lipinki, Krzepielów (liczba projektowanych wież elektrowni – 18)	Brak wpływu na przedmioty ochrony
38.	Pozwolenie na budowę wydane przez Starostę Poznańskiego (w trakcie zmiany SUIKZP gminy Stęszew)	Burmistrz Stęszewa	W odległości ok. 19,5 km od granic obszaru Natura 2000: – lokalizacja dwóch elektrowni wiatrowych w rejonie msc. Modrze	Brak wpływu na przedmioty ochrony
39.	Uchwała Nr XI/99/11 Rady Miejskiej Śmigła z dnia 25 sierpnia 2011 r. w sprawie w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów lokalizacji siłowni wiatrowych – gmina Śmigiel, obszar „Żegrówko”- „Morownica”	Burmistrz Śmigła	W odległości ok. 8 km od granic obszaru Natura 2000: – planowane maksymalnie 24 turbiny wiatrowe zlokalizowane w rejonie msc. Bronikowo, Machcin, Morownica, Nietądkowo, Poladowo, Szczepankowo, Żegrówko	Brak wpływu na przedmioty ochrony

40.	Uchwała Nr XI/100/11 Rady Miejskiej Śmigła z dnia 25 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów lokalizacji siłowni wiatrowych – gmina Śmigiel, obszar „Splawie”	Burmistrz Śmigła	W odległości ok. 16 km od granic obszaru Natura 2000: – planowane maksymalnie 21 turbin wiatrowych zlokalizowanych w rejonie msc. Chełkowo, Karmin, Olszewo, Parsko, Splawie, Stare Bojanowo, Wonieść, Żydowo	Brak wpływu na przedmioty ochrony
41.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Włoszakowice	Wójt Włoszakowic	W odległości ok. 8,5 km od granic obszaru Natura 2000: – dwie istniejące elektrownie wiatrowe w rejonie msc. Grotniki W odległości ok. 10,5 km od obszaru Natura 2000: – jedna planowana elektrownia wiatrowa w rejonie msc. Włoszakowice	Brak wpływu na przedmioty ochrony
42.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Włoszakowice (w trakcie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego)	Wójt Włoszakowic	W odległości ok. 7,5 km od granic obszaru Natura 2000: – tereny lokalizacji turbin wiatrowych w rejonie msc. Dłużyna, Bukowiec Górny (w trakcie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego)	Brak wpływu na przedmioty ochrony
43.	Decyzja wójta Gminy Włoszakowice Nr:7331-12/07 z dnia 12.03.2007r. na budowę elektrowni wiatrowej	Wójt Włoszakowic	W odległości ok. 8,5 km od granic obszaru Natura 2000: – elektrownia wiatrowa na działce o numerze ewidencyjnym 704/2 położonej w obrębie Grotniki	Brak wpływu na przedmioty ochrony
44.	Uchwała Nr XIV/126/11 Rady Miejskiej we Wschowie z dnia 27.10.2011 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wschowa	Burmistrz Wschowy	W odległości ok. 16 km od granic obszaru Natura 2000: – tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyka – elektrownie wiatrowe wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i drogową, tereny rolnicze – w rejonie msc. Kandlewo, Olbrachcie, Osowa Sień	Brak wpływu na przedmioty ochrony

Ryc. 3. Planowane zamierzenia inwestycyjne w granicach obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański i jego bezpośrednim sąsiedztwie

5 CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Tab. 5. Cele działań ochronnych w odniesieniu do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
Siewka złota	Cały obszar Natura 2000	U1	Przywrócenie właściwego stanu ochrony poprzez poprawę jakości siedlisk (poprawa oceny stanu siedlisk z U1 na FV)	W okresie obowiązywania PZO
Kulik wielki	Cały obszar Natura 2000	U2	Poprawa oceny ogólnej z U2 (stan zły) na U1 (stan niezadowolający).	W okresie obowiązywania PZO. W wyniku realizacji działań ochronnych może się okazać niemożliwe uzyskanie właściwego stanu ochrony (FV) w zakresie wielkości populacji (docelowo 10-15 par)

6 PROPONOWANE DZIAŁANIA OCHRONNE

Proponowane działania ochronne w odniesieniu do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański zestawiono w tabeli 6.

Tab. 6. Proponowane działania ochronne w odniesieniu do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	A	Działania związane z ochroną czynną					
Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	A1	Zmniejszenie presji drapieżników poprzez ograniczenie wielkości ich populacji	Wyszukiwanie czynnych gniazd wrony siwej <i>Corvus cornix</i> , sroki <i>Pica pica</i> i kruka <i>Corvus corax</i> oraz olejowanie jaj w ich gniazdach w celu uniemożliwienia wykluwania się piskląt. Jaja powinny być olejowane w początkowym okresie wysiadywania. Jaja powinny być pokrywane warstwą dowolnego oleju np. spożywczego oleju rzepakowego.	Cały obszar Natura 2000 oraz w odległości do 500 m od granic obszaru	Corocznie w okresie obowiązywania PZO	6000 zł / rok	Sprawujący nadzór nad obszarem

Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	A2	Wyszukiwanie i czynna ochrona lęgów zagrożonych przez drapieżniki	Prace powinny być przeprowadzone w następujących etapach: 1. Wyszukiwanie gniazd w kwietniu i maju oraz ich oznakowanie (przy pomocy 2 tyczek wbitych w ziemię w odległości 10-15 m od siebie tak, by w połowie odległości między nimi było gniazdo), zabranie jaj i przetransportowanie ich do inkubatora oraz podłożenie w ich miejsce jaj drewnianych bądź glinianych. 2. Podłożenie do gniazda jaj, w których rozpoczęło się klucie bądź wykłutych tego samego dnia piskląt.	Cały obszar Natura 2000	Corocznie w okresie obowiązywania PZO	13000 zł / rok	Sprawujący nadzór nad obszarem
Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	A3	Wdrożenie Krajowego Programu Ochrony Kulika Wielkiego	Przystąpienie, wdrażanie i promowanie Krajowego Programu Ochrony Kulika Wielkiego po jego zatwierdzeniu przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska	Cały obszar Natura 2000	Zgodnie z założeniami Programu	Zgodnie z założeniami i Programu	Sprawujący nadzór nad obszarem

	B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> Siewka złota <i>Pluvialis apricaria</i>	B1	Utrzymanie siedlisk gatunków	Użytkowanie kośne trwałych użytków zielonych	Obligatoryjnie w granicach wskazanych na Ryc. 5, optymalnie w granicach całego obszaru Natura 2000	Corocznie w okresie obowiązywania PZO	Zgodnie z programami wsparcia	Właściciele i/ lub zarządcy gruntów
Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	B2	Ochrona lęgów w wyniku prowadzenia prac agrotechnicznych	Uzgodnienie z właścicielem gruntu rezygnacji z prowadzenia prac agrotechnicznych w odległości do 10 m od gniazda od momentu jego wykrycia do 5 dni po podłożeniu wyklutych piskląt do gniazda.	Cały obszar Natura 2000	Corocznie w okresie obowiązywania PZO	Zgodnie z programami wsparcia	Sprawujący nadzór nad obszarem w porozumieniu z właścicielami i/ lub zarządcami gruntów
	C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych i stanu ochrony przedmiotów ochrony					
Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	B1	Monitoring stanu populacji lęgowej i sukcesu lęgowego	Określenie liczebności par lęgowych i liczby młodych ptaków odchowanych od każdej pary lęgowej	Cały obszar Natura 2000	Corocznie w okresie obowiązywania PZO	W ramach prowadzenia prac związanych z realizacją zadania A2	Sprawujący nadzór nad obszarem
Siewka złota <i>Pluvialis apricaria</i>	B2	Monitoring stanu populacji migrującej	Wykonywanie 3 liczeń siewek złotych zatrzymujących się w obszarze (druga i trzecia dekada marca, pierwsza dekada kwietnia)	Cały obszar Natura 2000	Co dwa lata w okresie obowiązywania PZO	3000 zł / rok	Sprawujący nadzór nad obszarem

Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	B3	Monitoring stanu populacji drapieżników	Liczenie zajętych gniazd wrony siwej, sroki i kruka w obszarze Natura 2000	Cały obszar Natura 2000	Corocznie w okresie obowiązywania PZO	W ramach prowadzenia prac związanych z realizacją zadania A2	Sprawujący nadzór nad obszarem
	D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		Nie przewiduje się					
	E	Zwiększenie powierzchni siedliska gatunku					
		Nie przewiduje się					
Suma wszystkich kosztów		Działania związane z ochroną czynną – 190 0000 zł Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania – w ramach programów wsparcia Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych i stanu ochrony przedmiotów ochrony – 15 000 zł Razem 205 000 zł w okresie obowiązywania PZO					

Działania z zakresu czynnej ochrony kulika wielkiego

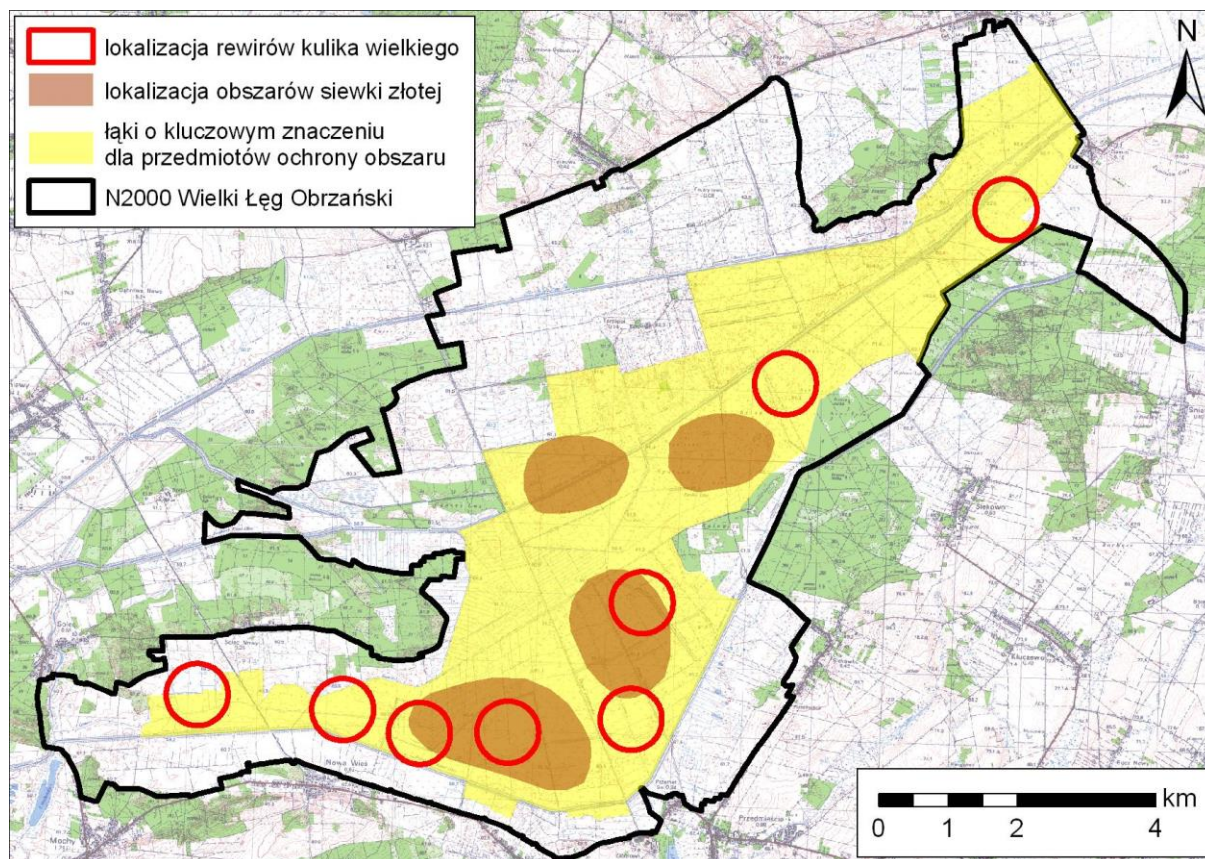
Jednym z zadań w projekcie POIS.05.01.00-00-380/12 „Ochrona kulika wielkiego w kluczowych ostojach gatunku w Polsce” współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest opracowanie projektu Krajowego Planu Ochrony Kulika Wielkiego. Celem opracowania dokumentu jest określenie kierunków działań, mających ograniczyć lub wyeliminować istniejące oraz potencjalne zagrożenia dla kulika wielkiego oraz wskazać możliwości minimalizowania konfliktów pomiędzy wymaganiami i ochroną gatunku, a rolnictwem. Projekt Planu będzie tworzony na okres dziesięciu lat i wejdzie w życie z dniem 1 stycznia kolejnego roku od daty zatwierdzenia przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

W ramach prac nad w/w projektem planowane są zadania dotyczące zmniejszenia presji drapieżników poprzez ograniczenie wielkości ich populacji oraz wyszukiwanie i czynna ochrona lęgów zagrożonych przez drapieżniki w celu zwiększenie sukcesu lęgowego kulika wielkiego i zapewnienie trwałości jego populacji zgodnie z opisem przy zadaniach A1 i A2.

Po opracowaniu i zatwierdzeniu Krajowego Planu Ochrony Kulika Wielkiego należy podjąć działania zmierzające do jego wdrożenia i promocji sposobów gospodarowania wśród rolników.

Utrzymanie siedlisk gatunków

Dla zachowania populacji siewki złotej i kulika wielkiego niezbędne jest utrzymanie kośnego użytkowania łąk. Działanie to obligatoryjnie powinno dotyczyć obszarów wskazanych na Ryc. 5 (ok. 3 600 ha), natomiast optymalnie powinno być wdrożone na terenie wszystkich łąk w granicach całego obszaru Natura 2000 (ok. 5 800 ha).

Ryc. 5. Łąki o kluczowym znaczeniu dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański

Poprawa jakości siedlisk poprzez regulację stosunków wodnych

Zaprzestanie użytkowania dużych fragmentów łąk, w dużej mierze na skutek braku możliwości wykonywania pokosów ze względu na utrzymujący się wysoki poziom wód na łąkach, czasami nawet do lipca, jest jednym z zagrożeń dla zachowania populacji siewki złotej i kulika wielkiego. Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu obecnie realizuje przedsięwzięcie pn. „Południowy Kanał Obry - regulacja i obwałowanie w km 0+000 - 38+387”. Całe zadanie ma być zrealizowane w latach 2013-2020. Zadanie to polega m.in. na odmuleniu dna cieku i ujednoliceniu jego profilu na całym w/w odcinku w celu udroźnienia Kanału oraz umożliwienia spływu wód. Sprzyjać będzie to poprawie stanu siedlisk gatunków ptaków będących przedmiotami w obszarze N2000, gdyż przywrócone zostanie użytkowanie łąk, na których żerują ptaki będące przedmiotami ochrony w ostoi. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia z dnia 8 sierpnia 2013 r., znak RNP 6220.15.2011, wydana przez Wójta Gminy Przemęt, wprowadziła obowiązek zamykania w terminie od 1 lutego do 31 maja zasuw wałowych na odcinku Kanału w km 18+000 - 28+000 przebiegającym przez użytki zielone, jako działanie zapewniające ochronę populacji ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru Wielki Łęg Obrzański. Działanie to ma być wykonywane przez 3 lata od czasu oddania przedsięwzięcia do użytkowania, a po tym czasie, w oparciu o wyniki prowadzonego monitoringu ornitologicznego ma być

opracowany i wdrożony program regulacji zasuw w przepustach wałowych na w/w odcinku Kanału, aby osiągnąć poziom wód na użytkach zielonych optymalny dla kulika wielkiego i siewki złotej. Przy opracowaniu tego programu należy wziąć pod uwagę, aby ograniczanie odpływu wód z terenu łąk nie dotyczyło lat, w których zimą utrzymywać się będzie obfita pokrywa śnieżna, a wiosną wysoki poziom wód.

7 LITERATURA

1. Sidło P. O., Błaszewska B., Chylarecki P. (red.) 2004. Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP. Warszawa.
2. Bellebaum J., Boschert M. 2003. Bestimmung von Predatoren an Nestern von Wiesenlimikolen. Vogelwelt 124: 83–91.
3. Boschert M. 2005. Gelegeverluste beim Große Brachvogel *Numenius arquata* am badischen Oberrhein – ein Vergleich von 2000–2002 mit früheren Zeiträumen unter besonderer Berücksichtigung der Prädation. Vogelwelt 126: 321–332.
4. Grant M. C., Orsman C., Easton J., Lodge C., Smith M., Thomsen G., Rodwell S., Moore N. 1999. Breeding success and causes of breeding failure of curlew *Numenius arquata* in Northern Ireland. Journal of Applied Ecology 36: 59–74.
5. IUCN (IUCN Standards and Petitions Working Group) 2008. Guidelines for Using the IUCN Red List Categories and Criteria. Version 7.0. IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK.
6. Ławicki Ł., Wylegała P. 2011. Spadek liczebności kulika wielkiego *Numenius arquata* w zachodniej Polsce w latach 1980–2010. Ornithologia Polonica, 52: 40–52.
7. Sikora A., Chylarecki P., Meissner W., Neubauer G. (red.) 2011. Monitoring ptaków wodno-błotnych w okresie wędrówek. Poradnik metodyczny. GDOŚ, Warszawa.
8. Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.) 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk. Poznań.
9. Stacja Badawcza PZŁ Czempin. 2012. Zestawienia Danych Sprawozdawczości Łowieckiej.
10. Trzciński K. 2008. Sytuacja kulika wielkiego w dolinie Pisy. Kraska 16 (1–2): 63–65.
11. Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.). 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki.
12. Wylegała P., Sieracki P., Batycki A. 2010. Wielki Łęg Obrzański. W: Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red) Ostoje Ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki.
13. Żurawlew P., Radziszewski M. 2013. Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 3. Podsumowaniu roku 2011. Ptaki Wielkopolski, 2:152-176.
14. Borowiec M., Stawarczyk T., Witkowski J. 1981. Próba uściślenia metod oceny liczebności ptaków wodnych. Not. Orn. 22.

Załączniki